

LA MASSANA CÒMIC ► AVANÇ DE PROGRAMACIÓ

El saló homenatjarà 'El Jabato' pel 50è aniversari de l'heroi de Mora

► El dibuixant José Revilla presentarà l'última aventura del guerriller íber

► Luguay, Malik, Roger&Raule, Bernet, Vaquer i Paul Naschy, estrelles del cartell

ANDRÉS LUENGO*
LA MASSANA

D'anyversari en aniversari: si l'edició passada van ser Mortadelo y Fílemón els que van celebrar a la Massana el primer mig segle de vida, aquest any és el torn d'*El Jabato*, el guerriller íber sorgit de les plomes del guionista Victor Mora i del dibuixant Francisco Darnís, que també desfilava pel saló del còmic que tindrà lloc del 24 d'abril fins al 3 de maig per bufar les espelmes del seu 50è aniversari. I ho farà per partida triple: d'una banda, amb sengles exposicions -*El Jabato: un heroi transgeneracional*, i *El Jabato i la censura franquista*, aquesta última inèdita i que s'estrenarà a la Massana-, i amb la presència a la Closeta de José Revilla, el dibuixant que ha fet reviure l'heroi en una nova aventura, *La Hermandad de la espada*, publicada la tardor passada per Ediciones B coincidint amb el cinquantenari del primer *Jabato* i en una edició commemorativa que recupera el format apaisat tradicional en què es van publicar els primers àlbums. Un esdeveniment extraordinari si es té en compte que la sèrie es va interrompre el juny del 1966 i que des d'aleshores només se n'havien publicat reedicions. També desfilava pel saló el veterà portadista Antoni Bernal, il·lustrador principal de les tapes d'*El Jabato* i que l'any passat hi va debutar amb estand propi.

El Jabato serà sens dubte l'estrella principal de la Massana còmic. Però

no l'única. El director del saló, Joan Pieras, té pràcticament tancat el cartell de la 13a edició, i a les presències anunciades dels dibuixants Jordi Bernet (*Clara de Noche*), Rafel Vaquer (*Johnny Roqueta*) i -atenció- Victoria Francés (*Lámina Sasha*),

s'hi han afegit dos pesos pesants de la historieta europea com ho són el francès Philippe Luguay (1948) i el belga William Tai (1948), àlies Malik. El primer compareixerà amb un estand consagrat a *Percevan*, cavaller de ficció que barreja el traç d'un *Astèrix* amb l'univers fantàstic d'*El Senyor dels Anells*, mentre que Malik -que es va iniciar en la mítica revista *Spirou*- ho farà amb els seus dos personatges bandera: l'humor blanc de Cupidón, l'angellet que protagonitza les seves tires còmiques, i les aventures de sèrie negra d'Archie Cash, justicier implacable que combina els trets físics d'un Charles Bronson i els mètodes expeditius d'un Harry Callaghan.

JAZZ, SUPERHEROIS I NASCHY / La nombrosa representació hispana del saló l'encapçala un il·lustre veterà com ho és el barceloní Rafael Cortiella (Barcelona, 1931), dibuixant totterreny que va alternar les revistes infantils dels anys 50 i 60 (*Coyote*, *Pulgarcito*, *TBO*) amb l'època daurada de Brugue-

ra (*Historias Selección*, *Joyas Literarias*) i que als anys 70 es va reconvertir en pintor i retratista. L'actualitat és, però, cosa de Roger&Raule, la firma de moda del còmic d'aventures hispà que arrasa a França *Jazz Maynard*, sèrie protagonitzada per un trompetista que to-

► La primera aventura d'*El Jabato* es va publicar a l'octubre del 1958; l'última, al 1966.

na al Raval barceloní després de viure deu anys a Nova York per trobar-se que el barri de la seva infantesa pertany avui a Judas Melchiot, un dolent amb tots els ets i uts. És a dir, tot l'alè del cine negre passat pel sedàs de dos antics alumnes de l'escola Jose crescuts a les

mamelles del manga japonès. Promet.

La dosi habitual de superherois la posaran aquesta edició dos autors espanyols que es guanyen les garrofes als EUA, la meca del gènere: Pascual Ferry i Salvador Larroca. *Los 4 Fantásticos*, *X-Men*, *Spiðerman*, *Elektra*, *Superman*, *Warlock* i *Dragones y mazmorras* són algunes de les sèries on han deixat petja aquests dos rodamos de la historieta. El racó dels sùpers es completarà amb *La física dels superherois*, una conferència de Jordi Ojeda que intenta respondre des d'un punt de vista científic preguntes tan transcendents com ara la presumible gravetat que hauria de tenir Krypton, el planeta originari de Clark Kent. El cartell de la Massana còmic inclou per acabar un convidat de luxe: Jacinto Molina, àlies Paul Naschy, actor i director de pel·lícules de terror dels anys 70 i 80 que es va fer un nom a la sèrie Z hispana amb el personatge de Waldemar Daninsky, l'home llop que va encarnar en una tretzena de títols. Naschy compareixerà amb Javier Trujillo, el responsable de l'adaptació al còmic d'*El retorno del hombre lobo*. I deixem pel final la torna andorrana, que anirà a càrrec -confirmat- del canillenc Martín Blanco amb la seva sèrie *Postals insanes*. ■

*aluengo@andorra.elperiodico.com

històric

EL GERMÀ PETIT DEL TRUENO

► L'àlbum d'homenatge.

► La primera aventura d'*El Jabato* va sortir publicada el 20 d'octubre del 1958, dos anys després del seu germà gran, *El Capitán Trueno*, amb qui compartia guionista (Victor Mora) però no dibuixant (Francisco Darnís va prendre el relleu del mític Ambrós). Fins al juny del 1966 va protagonitzar un total de 381 aventures que es van publicar a les revistes *El Capitán Trueno*, *Ven y ven*, *Suplemento DDT*, *El Campeón* i *El Jabato*. El parentiu amb el Trueno era evident. Això sí, des de l'Espanya medieval fins a la Hispania romana del segle I aC: el Jabato és un pagès íber apesat pels romans i forçat a fer de gladiador que es guanya la llibertat i empra una particular lluita contra l'imperi (romà) en companyia dels seus fidels: Taurus, el forçat; el poeta Fideo de Mileto, i la bella patricia Clàudia. Molt avançada la sèrie s'uniran al grup el nen Tai-Li i el tigre Bambú. A l'octubre passat José Revilla i Luis A. Ródenas van publicar *La hermandad de la espada*, i Ediciones B, una edició facsimil de les pàgines centrals dels anys 59 i 60. Una delícia de col·leccionista. Apaisada i tot.

INICIATIVES ► ENTITATS

Reunió de la Fundació Ramon Llull amb el soci mallorquí

► La casa museu Areny-Plandolit serà la seu de la trobada el dijous que ve

EL PERIÒDIC
ESCALDES-ENGORDANY

La Fundació Ramon Llull es tornarà a reunir a Andorra, aquest cop amb més membres formals, ja que finalment el Govern de les Illes Balears s'integrarà al patronat. La trobada

serà dijous que ve, dia 15, a la casa museu Areny-Plandolit i comptarà amb la presència del conseller de presidència del Govern balear Albert Moragues.

Les Balears acaben d'estrenar una seu de l'Institut Ramon Llull a Palma, amb Fanny Tur com a directora adjunta (Josep Bargalló n'és el director). Ara els queda el tràmit d'entrar a formar part de la Fundació Ramon Llull, integrada pel Govern andorrà i la Generalitat.

Moragues ja va ser al santuari de la Cura a Mallorca quan es va crear la Fundació, però aleshores, i després d'un Govern del PP a les Balears, les Illes no formaven part de l'Institut. L'objectiu polític va anunciar ja la voluntat de tornar a l'ens de promoció del català a l'exterior.

És la primera reunió de la Fundació Ramon Llull, que presideix el cap de Govern Albert Pintat i té com a vicepresidents Josep-Lluís Carod-Rovira i Juli Minoves. ■

► La constitució de la Fundació, el març passat a Areny-Plandolit.